

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyi Negyedévre 5 korona
 Külföldi Negyedévre 10
 Évesre 20

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyeszedik ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Deák Ferenc emlékezete

Irta: Dr. Kőrösi Kálmán.

Ül-e ünnepet a magyar Deák Ferenc születésének századik évfordulóján?

At van-e hatva e napon a nemzet minden rétege attól a gondolattól, hogy a nemzet e nagy fiának örök hálával tartozik?

Magába foglalja-e e napon minden magyar szív a Deák Ferenc emlékezetét?

Fájó érzést vált ki a kebelből, hogy ilyen kérdéseket még csak fel is lehet vetni e nevezetes évforduló alkalmából, hiszen e napon minden magyar szív össze dobbanásának kellene háladó imaként felhangzania, hogy az isteni gondviselés hazánknak Deák Ferencet adta. — De vajjon így van-e ez? Nem halljuk-e nap mint nap, hogy Deák Ferenc nagylelkűségéből többet engedett a dinasztának, az osztrákoknak, a horvátoknak, a nemzetiségeknek, mint a mennyit kényszerűségből engednie kellett? Nem halljuk-e naponta kárhóztatólag emlegetni, hogy Königrätz után sem követelt többet mint 1861-ben? Nem halljuk-e minduntalan kifogásolni államférfiu előrelátásának hiányát ama címen, hogy műve a 67-iki kiegyezés már ma sem képes állami önállóságunkat a külfölddel szemben kidomborítani, nemzeti jogos igényeinket Ausztriával szemben érvényesíteni, nemzetiségeinkkel szemben megvédeni? Sőt nem halljuk-e legnagyobb alkotása a kiegyezési törvény ellen azt a gáncsot is — s legtöbbször éppen napjainkban emlegetni, hogy az által lemondott nemzeti nyelvünknek mint a hadsereg magyar része nyelvének jogairól is?

Azt hisszük, a valóságot állapítjuk meg annak kimondásával, hogy a 30-as és 40-es évek Deák Ferencét, a ki ama korszakok reformküzdelmeiben az első sorban küzdők között állott — a 48-iki dicső törvények egyik alkotóját,

50-es évekbeli Bach-rendszer elleni passzív rezisztencia vezetőjét, a későbbi Schmerling-féle oktroált alkotmányokkal szemben a jogfolytonosság legkisebb és legutolsó láncszemének is bátor megvédőjét a magyar nemzet osztatlan érzéssel és általános hálával ünnepli ma — és egyöntetű, zavartalan annak a Deák Ferencnek ünneplése, a ki a 60-as évek európai híri felírataiban a törvényiró bő tudományával, a jogász szigorú okoskodásával és az államférfiu méltóságjelző mérsékletével fejtette ki nemzete álláspontját, — a kontraverziók csak annak a Deák Ferencnek megítélésénél kezdődnek, a ki a 67-iki kiegyezési törvényt létesítette. Ez pedig azért van, mert ez a törvény még a napi politika kritikáinak tárgya, a kiegyezési mű sokkal közelebb van még hozzánk, sem hogy azt bárki a mostani nemzedékből a törvényiró áttekintéséhez és tárgyilagosságához szükséges távlatból szemlélhetné. Am az idő halad, a perspektiva távol s ha majd a napi politika gondolkozói helyett a történelem fog itélni Deák legnagyobb alkotása felett, akkor Klió bizonyára igazságot fog szolgáltatni, annak a magyar államférfiúnak, a kinél igazságosabb földi halandó nem lehet s el fogja ismerni, hogy ha nem alkotott is olyan közjogi alapot, melyhez minden polgár politikai hitvallása fűződhetnék (ilyet alkotni nem is lehetett), ha nem hozott létre örök életű alkotást (ilyet létesíteni ő sem akart); de mégis olyan törvényt adott hazájának, mely kivezette nemzetét az elnyomatás irtózatosságából, az alkotmány folytonosságának egy láncszemét el nem ejtette, államiságunkon egy szemernyi csorbát nem ütött, a nemzet jogai közül semmiről le nem mondott és a változó viszonyok által követelt fejlődés termőképes csiráit magában hordja.

Klió majd érelapjára írja, hogy ez az egyszerű polgár, a kinek nem

volt születése, rangja, címe, hivatala, vagyona, pártja s a törvényen kívül egyéb fegyvere, ez az egymagában álló egyszerű polgár egy hatalmas dinasztival és egy bár akkor nagy vereséget szenvedett, de nálunk kulturailag, vagyoniilag és katonailag és erősebb s minket elnyomva tartott állammal szemben kivivta, törvénybe iktatta, hogy Magyarország és Ausztria az 1867-iki 12 törvény cikk által szabályozott s szuverenitásunk és alkotmányunk teljességét fenntartó államjogi kapcsolatban egymás mellett a dualizmus és a teljes paritás alapján állanak.

Mert ilyen volt és ezt tette Deák Ferenc.

Nem volt magas születése, mégis felette állott a bíborban, bársonyban születetteknek.

Nem volt egyéb címe, rangja, mint a mit nemesi előneve adott s mikor meghalt az emberek egymástól kérdezték, mert senki se tudta előnevét, melyet sohasem használt s mégis mindig őszintébb tisztelet környezte a legnagyobb címmel és ranggal bírónál. — Nem „nemes“ volt ő, hanem a legnemesebb mindenek között.

Nem voltak kitüntetései; Andrassy egyizben azt mondta a Deákot kitüntetni óhajtó királynak: „Felsőged rendelkezik kincsekkel, kitüntetésekkel — de nem a Deák számára.“ A nemzet szeretete, ragaszkodása kitüntetett ki mégis anynyira, mint ezt az egyszerűségében oly nagy polgárt?

Nem volt vagyona, összekötése s fogadóbeli egyszerű szállása mégis az ország központja volt.

Nem volt hivatala, 48-iki rövid miniszterkedését leszámítva, soha, mert ilyet el nem fogadott, ámde mikor a provizorium idején az országbírói tisztelet kinalták meg, azzal felelt: „Hogy lehetnék én országbírája, én ma is igazságügyminiszter vagyok, lemondásom törvényesen még el nem fogadtatott.“

TOLNAI DÁNIEL

ajánlja legnagyobb választéku raktárát férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség.

Debrecen, Piac-utca 49. szám
 a főpostával szemben,

Olcsó árak.

Nem volt udvari ember, királya mégis törvénybe iktatta érdemeit s királynéja, a nemzet Nagyasszonya sirva térdepelt ravatalánál.

Nem volt népszerűség kereső, még szónoklataiban sem igyekezett a kedélyekre, az érzelmekre hatni s birta-e mégis valaha államférfi nemzetének odaadóbb szeretetét-mint ő, kire az elnyomás bus korszakában mint megváltójukra tekintettek honfitársai?

Nem volt ő egyéb, mint egy egyszerű, a legegyszerűbb polgár, a törvényesség nagy bajnoka, a ki a legnehezebb időkben is, mikor a bakó, a beamter és a szurony kormányzott, úgy állott a magyar corpus juris-on, mint egy ledönthetetlen éreszobor.

És ez az egyszerű, ez a legegyszerűbb polgár egy a politikai elnyomás és a 60-as évek gazdasági válságai folytán elgyöngült nemzetel és a küzdelemben kifáradt, ellenállási képességét mindinkább vesztő társadalommal megtudta menteni a mult legbecesebb kincsét, az alkotmány teljességét és képes volt lerakni a jövő fejlődésnek törvényes alapjait.

Széchenyi és Kossuth méltó kortársa volt ő, működése ezek működését egészíti ki.

Széchenyitől jött az erő, mely Magyarország földjét megreszkettette, hogy az alvó nemzet felébredjen, a vulkán kitörését megelőző földrengés moraja volt az ő kora, midőn mint a föld mélyéből tört elő jós-

lata: „Magyarország nem volt, hanem lesz.“

Kossuth izzó lelke volt a feszítő erő, mely a százados keserveket, az elnyomott jogokat vulkánikus erővel röpitette fel a hegy forrongó mélyéből.

Deák nyugodt, fáradhatatlan működése és törvénytisztelete pedig azt a medert ásta meg, mely az izzó lávát s a nemzeti lélek nagy kitörésének visszamaradt pusztító maradványait levezette, hogy újra hajtsa a hegyoldalán a borág és újra zöldüljön a hegy körül a mező, a kalász.

Áldott legyen érte emlékezete!

Áldjuk és becsüljük meg Deák Ferenc emlékezetét.

Áldjuk azért, mert a legönzetlenebb munkássággal a siralom völgyéből a remény fokához vezette nemzetét.

És becsüljük meg azzal, hogy legnagyobb alkotását, a kiegyezési művet tegyük olyaná az életben, mint a milyen az a törvény betűjében és szellemében és alkotójának, a nemzet jogairól soha lemondani nem tudó, nemzetét inkább két évtizedes, elnyomás minden szenvedésén keresztülvezérlő Deák Ferenc félre nem érhető intencióiban.

Helyezzük a kiegyezés nagy művét a Deák Ferenc által törvénybe iktatott „teljes paritás“ alapjára, mert ez a mű csak erre az alaplattal állitva lehet tárgya az élet nehéz próbájának és majdnem a történelem elfogulatlan kritikájának. Sok

küzdelem, sok türes-szenvedésbe kerül ennek kivívása, de a türes-szenvedés is kitartó küzdelemnek nagy mestere éppen Deák Ferenc volt. Ő legyen mintaképünk s küzdelemünk fegyvereinek alkalmazásánál is eszményünk Deák Ferenc nagy élve: a törvényesség legyen.

Igy, csak így ünnepelhetjük méltóan az ő emlékezetét.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Katonai felülvizsgálat.** A katonai vegyes felülvizsgáló bizottság tegnap reggel 9 órakor Puky Gyula főispán elnöke lete alatt a pavillon laktanyában jelen volt katonai kiküldöttekkel, az összes bevonult s szolgálatképtelennek jelentkező 6 önkéntes közül ötöt a szolgálat alól felmentett, egyet a vizsgálatra jelentkezett önkéntesek közül pedig a katonai felülvizsgáló bizottság, mint illetékes felülvizsgáló bizottság elé utasított. A legközelebbi felülvizsgáló határidő a hónap 27-ikére a Pavillon laktanyában reggeli 9 órára van kitűzve. A bizottság elnöke akkor is Puky Gyula főispán lesz.

EGYHAZ és ISKOLA.

Az ev. ref. egyház presbiteriuma az október 11-én el nem intézett ügyek tárgyalása végett október 18-án Vasárnap d. e. 10 órakor a szokott helyen második szori meghívásra gyűlést tart, melyen tehát az egyházi törvények 30. § a értelmében a jelenlévők többsége határoz.

A főiskola Deák ünnepei. Az akadémiai ifjak Deák Ferenc emlékére ünnepet rendeznek ma délelőtt 10 órakor a főiskola dísztermében, változatos és gazdag műsorral. — A főgimnáziumi önképzőkör

Deák Ferenc anekdoták.

Az örök élet.

A hatvanas évek alatt mindig küzdtek Deákhöz a bécsi kormányférfiak a közvetítő politikusokat. Egy ilyen jeles doktor alaposan magyarázgatta neki lakását, az Angol királynőben, hogy mily anyagi hasznok, nemzetgazdasági előnyök származnak abból Magyarországra, ha bemegy a Reichsrathba. Csodálja, hogy Magyarország ezt a boldogságot eltaszítja magától.

— Római katolikus ön? — kérde Deák, közbevégyva.

A doktor nagy szemeket meresztett e kérdésre.

— Azt kérde, szolt ismét Deák az álmétkodó némethez, igaz keresztény katolikus ön?

— Az vagyok! — felelt a doktor.

— Tehát e szerint hiszi ön az örök életet a másvilágon? — kérde ismét Deák.

— Igenis hiszem! — szolt a német.

— Hát miért nem lövi ön agyon magát? kérde Deák a bécsi bölcstől ki azonnal odább állt.

A régi közmondás.

Deák Ferencet, mikor még férfikora virágjában volt, sok nő, ki szerette fejét a mások boldogításán törni, ostromolta

az ismeretes kérdéssel. Egy fiatal nő is a pozsonyi liget fái között kérdés tőle:

— Miért nem nősül meg? Én is tudnék egy önnek valót.

— Persze, szeretne engem is a Deákné vásznának sorsára juttatni, — felelte Deák tréfásan.

Deák Ferenc jutalma.

1867-ik február havában megjött a minisztérium kinevezése s június 8-án megjött a koronázás. Hogy minő tüntetéseknek volt tárgya Deák Ferenc, azt én minek beszéljem el. Hisz a gyermekek is tudják, hogy a kormányalkotásban nem vett részt ő, ki az egész új rendszert alkotta, semmi kitüntést sem fogadott el sem az udvartól, sem az uralkodó személyétől, mondván:

— A természet rendje szerint ő fel sége tovább él, mint én azt akarom, hogy mikor meghalok, elmondhassa: Deák Ferenc becsületes ember volt.

„De nem ingyen.“

Deák Ferenc igen szeretett az állat kertbe járni. A hatvanas évek végén volt ott neki egy kedves medvéje: a Kristóf. Mindenféle csemegével szokta etetni ezt a mackót.

Ennélfogva a Kristóf ketrece mellett minden délután nagy társaság gyűlt össze: Deák tisztelői. Köztük volt egyszer Gyulai Pál is.

A tréfás urak egyre évődtek a jeles akadémikussal, kicsiny termete miatt.

Gyulai Pál végre felesattan:

— Ej, látni nálam kisebb termetű embert is!

— De nem ingyen! szolt közbe az öreg ur nagy gonoszul a bajusza alul.

A Deák anekdoták.

— Sok anekdotát tulajdonitanak nekem, mondta egyszer Deák Ferenc. Csakhogy úgy vagyok velük, mint a budai keserűvízzel, melyet Deák Ferenc viznek hívnak: se nem enyim, se nem élek vele.

A becsületes ember.

Egyszer Balaton-Füreden egy csomó házasegyes és csomó agglégény összevesszett a fölött: ki a derekabb ember: az aki megházasodik, vagy aki nem?

A fürdön ott volt Deák Ferenc. A vitatkozók elhatározták: megkérdézik őt. Küldöttséget választottak. A küldöttség tagjai voltak: Nagy Imre, aki később kuriai bíró lett; Lendvay József, aki később királyi táblabíró lett és Darnak államügyész.

Deák azt felelte:

— A kérdés félig komoly félig tréfa. Én is csak úgy felelek rá. A becsületes ember megházasodik, az okos ember nem.

Ez volt a Deák felelete:

Színhazi látcsövek

gyöngyház, aluminium és bőr foglalatban legfinomabb achromatikus üvegekkel

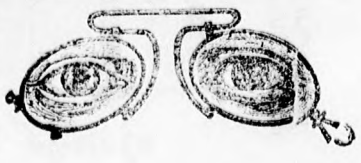
o o o o o o o o o

Szemüvegek és oresiptetők

legf. hegyi jegec üvegekkel, arany, ezüst stb keretekben.

Ajánlja tisztelgettel

Fischer Jakab, ==

ifjak Deák születése századik évfordulóján ma délután 5 órakor diszközgyűlést tartanak. Műsor: 1. Emlékbeszéd, tartja Eöri Kálmán 8. o. 2. Értekezés Deák korából, írta és felolvassa Oláh Béla 8. o. 3. Deák emlékezete, írta Tóth Kálmán szavalja Peleskey Sándor 7. o.

Az állami főreáliskola Deák Ferenc születésének százados évfordulója alkalmából ma október hó 17-én délelőtt 9 órakor emlékkünnepet tart, melynek sorrendje a következő: 1. Szózat. Énekli az ifjuság. 2. Emlékbeszéd. Tartja Fazekas Sándor igazgató. 3. Deák Ferenc emlékezete, Oda. Írta Tóth Kálmán. Szavalja Kiss Jenő VIII. o. tanuló. 4. Beszéd. Írta és elmondja Tóth Árpád VIII. oszt. tanuló. 5. Himnusz. Énekli az ifjuság.

Deák ünnep a zsidó iskolában. A helybeli zsidó iskola e hónap 18-án d. e. 9 órakor az iskola tanácstermében Deák ünnepet tart, melyre a t. e. szülőket és érdeklődőket ez uton meghívja.

Az ev. ref. leányiskola igazgató tanácsa. Az ev. ref. felsőbb leányiskola igazgatótanácsa tegnap délután az intézet helyiségében ülést tartott. Az igazgatótanács Kiss Albert elnöke alatt az ülésben a folyó ügyeket intézte el.

A műpártoló egyesület tervei.

Téli kiállítás. — Helyi művész kiállítás.

— okt. 17.

Tegnap cikkünkbe, melyben a műpártoló egyesület jövő évi terveiről írtunk, egy kis hiba csuszott be. — Az egyesület ugyanis jövő tavaszra nem műkedvelő kiállítást tervez. Azt hiszük, hogy ilyen kiállítást minden évben megismételni se nem szükséges, se nem célszerű. A tavaszkor rendezett ilyen műkiállítás szükséges, hogy lássa a közönség, hogy a festészet s szobrászat terén milyen sokan és milyen jól dolgoznak kedvtelésből, szórakozás, céljából a maguk

Es ebből se tűnik ki, hogy a szerelem hány lőerőt ér a becsület.

Hát a politikában mit ér a becsület?

Semmit.

Annyit ér, mint a eszismavarrásban. Sokszor varr rossz eszmát becsületes eszmadia, sokszor varr jó eszmát kontár, gézengúz eszmadia.

Széchenyinek van erre adomája.

Egyszer valami angol, egyik tatai Eszterházy gróf ismerőse le akart telepedni Tatában s olyan lakásadó gazdát keresett, aki lakást is adjon, élelmezést is adjon. Ajánlottak neki egyet.

— Miért ajánlják ezt az embert?

— Mert ez nagyon becsületes ember.

— Tudd-e főzni jó tyukhuslevest?

— Azt nem tudjuk.

— Akkor nem kell. Én nem becsületes embert keresek, hanem jó tyukhuslevest.

A medve, mikor kacsá.

Egy pesti ujság 1870-ben a következő tréfás történetkét közölte.

„Deák Ferenc a tavaszi napok beállta óta ismét rendszeres vendége a város ligetnek.

Legújabbban azonban az állatkertet látogatja, s különösen egy új vendég, a bozotos medve nyerte meg hajlamát.

s hozzá tartozóik gyönyörködtetésére, de meg hogy lássák a műkedvelők is, hogy mások miként dolgoznak, mert ez buzditólag hat a gyöngöbbségre, s bizonyos önelégültséggel, mondjuk büszkeséggel töltvén el az erősebbeket, sarkalja őket még jobb és több mű létrehozására. — De egy ilyen kiállítás 2-3 évre elég.

Jövő tavaszra az egyesület — mint illetékes helyről értesültünk — helyi művész kiállítást tervez.

Helyi művészeink a téli kiállításon, melyre Magyarország összes jelesebb festői, s szobrászai küldik be műveiket nem érvényesülhetnek. — A helyszüke miatt a vendég jog révén majdnem teljesen kiszorultnak, s csak egyik másik kisebb alkotásukat mutatthatják be.

A tervezett tavaszi tárlaton — mondjuk kiállításon — azonban idegenek nem vesznek részt, s így alkalmuk lesz műveiket nagyobb számban bemutatni.

Talán kérdezhetné valaki, kik azok a debreceni művészek? — Pár szóval megismertetjük őket, azokkal a kiknek az élet zajában ezerféle elfoglaltságuk közepette elkerülték talán figyelmüket a művészi hírek, s nem is sejtik, hogy milyen jeles művészeink vannak nekünk itthon.

Első sorban említjük Bosznay Istvánt, ki csak nem rég jött haza egy évi külföldi tanulmány utjáról, a hova a kor many nagy ösztöndíjjal, annyi jeles pályázó közül kiválasztva kiküldötte. — Nagyon jól ismerik őt a külföldön Német országban, Franciaországban, sőt még Amerikában is talán sokkal jobban, mint itthon Debrecenben. — Képei csodaszép, végtelen könyedséggel odavarázolt tájképek, mindenütt feltűnést keltenek s meleg hangu cikkekben méltatják működését a legtekintélyesebb lapok — mint a több nyelven megjelenő nagyhirű művészeti folyóirat a *Studio*.

Egy rendkívül szorgalmas első rangú teremtő erő, — férfikorának legkezdetén áll, folytonosan emelkedik s

Deák Ferenc fölzmélve szokta fölkeresni a medveketreccet: esernyője vége szur egy-egy darabot, s úgy nyújtja be pártfogoltjának.

A minap ismét egy nagy darab zsemlyét tűzött végére; hanem a mackó ezuttal nagyon udvariatlanul viselte magát, mert nemcsak a zsemlyét, de az egész esernyőt is bekapta a ketreccbe, s darabokra szakgató.

Az „öreg ur“ jóízűt nevetve mondá: — Ejh, ejh, hát a medvevilág is tud hálátlan lenni!

És esernyő nélkül távozott.

Eddig a történet. Deák Ferenc, mi kor baráti körben felolvasták előtte, ezt mondta rá:

— A dolog igaz. Magam láttam. Csak az a kis különbség van benne, hogy nem annyira velem történt mint egy öreg asszonysággal. Aztán nem is medve volt a ketreccben, hanem majom. Aztán nem is az esernyőt kapta el, hanem az asszonyság kalapját. Az asszonyság nagyon sajnálta a kalapot; de hogy valami szót volna, azt sem hallottam... Egyébb részleteiben az egész történet való... végezte alig észrevehető mosolygással.

teremtő képessége a zenitjét még soká fogja elérni.

Itt van továbbá Bakos Kálmán, — mondhatni gyermek éveit alig hagyta el s már is mily remek festményei, gyönyörű vízfestményei s rajzai vannak. Az állatokat, a teheneket, lovakat s főleg tyukokat, csibéket s rucákat szereti festeni s festi elragadóan.

Kedves egyénisége megnyilatkozik apró kis műveiben, a melyeket ezerszámra állít elő vasszorgalommal, mulatságból s bár már ma is jelentékeny fokára emelkedett a tökéletességnek, szerény természetűe alig engedi, hogy egyszer másszor a nyilvánosság elé lépjen. Sőt munkáit alig mutatja meg még legbensőbb ismerőseinek is.

Itt él közöttünk Pálffy József reáliskolai tanár. Foglalkozik a festészet minden ágával, olaj, valamint a vízfestményei, egyformán kiváló s vázlatai, melyeket könnyedén a vászonra vet, remek s nagy művészi becsüek. El mellett nagy sikerrel s bámulatos tehetséggel működik az iparművészet terén, de ezt a részét tehetségének — bár ezeket hozhatna neki, — kicsinyli, nem sokra becsüli, egészen elhanyagolja. Legutóbb néhány tucat képrámát csinált a saját képei számára, a melyek oly jól sikerültek, hogy mindazok, a kik látták, nagy elragadtatással beszéltek róla.

Itt működik Rajzó Miklós a tavalyi kiállításon nagyon feltűnt genre- és arc képeivel s nemcsak itt nálunk, de a budapesti tárlatokon is kiválik műveivel. Egy hibája van, keveset dolgozik s így kevés alkalmunk van műveit megbirálni.

Meg kell említenünk még Kovács Jánost, nagytehetségű ember a városi hatóság segítette kiképezésében, de az élet nehéz gondjai súlyosan nehezédtek reá s bönítőlag hatottak működésére, úgy hogy újabb dolgaiban már határozott hanyatlás mutatkozik.

Ennyi jeles festő mellett van egy szobrászunk is: Tóth András. A lángoló hazaszeretet ragyog minden munkájában, alig is foglalkozik egyébvel mint Szabadság és Kossuth szobrok előállításával s tervezésével, de ilyet aztán alkot is eget. Amerikában, Clevelandban is az ő tervét valósították meg, Magyarországnak számos városában, de itt Debrecenben is sok munkája hirdeti a művét.

De neki úgy látszik, kicsiny az a keret, a melyben a debreceni műpártoló egyesület működik, még tagnak nem iratkozott be.

Büszke lehet városunk, hogy ennyi jelest nevezhet magának s e jelesek annyit legalább megérdemelnek a város közönségétől — hála fejében — hogy műveik egy részét megismerjék s a műpártoló egyesülettől, hogy egy kizárólag az ő műveikből rendezett kiállításon, be mutassa őket a közönségnek.

S Z I N H Á Z.

— (Hosszu szünetek.) Általános a panasz, hogy a színházban a felvonások közt kegyetlenül hosszú szünetek vannak. Ezek a boszantó szünetek mint a pokol torka elnyelik a legjobb előadás sikerét is. Mint értesülünk, az igazgatóság úgy akarja a közönséget kiengesztelni, hogy a hosszú szünetek alatt felvonások közt egy-egy rövid egy felvonásost fognak ezentul a színészek eljátszani... Esetleg rövidebb 3 felvonásos darabokra is sor kerülhet...

Őszi és téli ruhák

tisztítását

— Férfi ruhákat szakember javítja és vasalja. —

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete,

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünnepen
Nőegyleti szöv. ipar tanműhely nyitva — va-
sárnap kivételével — mindennap délelő
7—12-ig és délután 2—6-ig

Okt. 17. Deák Ferenc ünnep a róm. kath. főgim-
náziumban d. e. 10 óra, a Svetits intézet-
ben d. e. 11 óra, az ev. ref. főiskolában d.
e. 10 órakor.

Okt. 18. Munkás dalegylet a Bikában. — Deák
ünnep a kaszinóban. — Lőverseny.

* **A kamara és az exlex.** A kamara
óriási fáradságot és munkát ölt az el-
mult évben abba, hogy illetékkézelésének
munkálatait rendbe hozza s kerületének
mintegy 1000 községével elszámoljon. —
Mikor ez a munka rendbejött, beütött az
exlex, melyet egy egy városok és közsé-
gek ez évre az országgyűlés által meg-
nem állapítottán, beszédésükre hiányzik
a törvényes alap.

Az adókivetési és beszédési műve-
leteknek szünetelése az állam azon köz-
adó jövedelmeire vonatkozik, melyeknek
megszavazása és költségvetésbe állítása
az országgyűlés jogkörébe esik s ame-
lyek ez évre az országgyűlés által meg-
nem állapítottán, beszédésükre hiányzik
a törvényes alap.

A kamarai illetékeket ettől függet-
lenül, általános törvénybe fektetett ala-
pokon az érdekelt kereskedők és iparo-
sok törvényesen szervezett önkormány-
zata állapítja meg, azok nem képezik
integráns részét az állami költségvetés-
nek, vagy állami közadónak, az állami
adók csak a kivétel scálájánál szolgálnak
és pedig a folyó évi illetékek kivetési
alapja nem a folyó évi, hanem a múlt
évi III. oszt. keresetadó.

Egyáltalán nem forog fenn tehát
semmi ok arra, hogy a kamarai illeté-
kek a beszédésre kötelezett törvényes
közégek által a törvényszabta pontosság-
gal, szorgossággal és szigorral be ne
szedessenek, sőt éppen annak folytán,
hogy az állami adók beszédése szünetel,
az adózók érdekében áll, legalább azon
kötelezettségüknek idejében eleget tenni,
amely kötelezettségek lerovása semmi
nehézségbe nem ütközik.

* **Az egyetem Deák-ünnepé.** Tegnap
délelőtt Deák Ferenc születése 100 ik
évfordulója alkalmából fényes ünnepélyt
rendezett a budapesti egyetemi ifjuság.
Az ünnep reggel fél tíz órakor istentisz-
telettel vette kezdetét az egyetemi temp-
lomban, hol a sz. misét Krizsán Mihály
pápai kamarás végezte fényes papi segéd-
lettel. Az istentiszteleten, melyet Császka
György kalocsai érsek is végighallgatott
részt vett tanáraikkal együtt az egész
ifjuság. Innen az ifjuság 11 órakor az
egyetem dísztermébe vonult, hol az ün-
nep második része folyt le. Az egyetem
dísztermében a karzatot az ifjuság, a
földszintet a tanári kar, hölgyek és ven-
dégek foglalták el, kiknek sorában ott
voltak Császka György kalocsai érsek,
Apponyi Albert gróf a képviselőház el-
nöke, Berzeviczy Albert. Az ünnepen
való meg nem jelenhetését József kir.

főherceg elfoglaltságával mentette ki. Az
ünnep a Himnusz elénekésével kezdődött
majd Heinrich Gusztáv rektor tartotta
meg megnyitó beszédét, mely után az
ifjak beszédei következtek, végül Beöthy
Zsolt nagyszabású ünnepi beszéde.

* **Csokonai ünnep.** Az iparos ifjuság
vasárnap e hónap 18-án délután 4 órakor
a Bika szálló dísztermében szavalattal
egykötött felolvasást tart. November
hónap 15 én az ifjuság ismételtén rendez
Csokonai ünnepet, mely azonban jóval
nagyobb szabású lesz. Ezen estéket az
ifjuság időközönként a tél folyamán meg-
ismétli s így az állandó lesz. — A va-
sárnap délután 4 órakor tartandó szava-
lati és felolvasási est tárgysorozata ez:
I. Nyitány, előadja a műkedvelő zenekar
II. Szaválás. Arany J. Koldus éneke,
előadja Kroh Vilmos. III. Felolvasás,
tartja dr. Körösi Kálmán. IV. Cimbalom
játék, előadja Lókody Mariska kisasszony
V. Kossuth bucsuja, kettős ének, előad-
ják Farkas Lajos és Medgyesi Dániel.
VI. Vig monológ, előadja Takács Balázs
VII. A műkedvelő zenekar előadása.

* **Király Gyula tanácsos gyászja.** Teg-
nap délután fél 3 órakor temették a 64
éves korában a Burgundia utca 8. sz.
alatti gyászházából özv. Király Józsefné,
született Berényi Juliánna urasszonyt,
Király Gyula v. tanácsos édes anyját,
városunk egyik előkelő, köztisztelőben
állott matronáját. A gyászháznál felállí-
tott koporsót a tegnapi temetéskor mint
egy 18 szebbnél szebb koszoru borította
s a temetésen igen nagy és előkelő gyá-
szoló közönség volt jelen, soraiban Puky
Gyula főispán és titkára Rásó István,
továbbá a városi tanács nagy része. A
temetési szertartást a halottas háznál
gyönyörű imával Könyves Tóth Kálmán
ev. ref. lelkész végezte, a mely után
Az elhunyt urnót a Kossuth utcai ev.
ref. temetőbe kísérte a gyászoló közön-
ség, hová örök nyugalomra eltemették.
özv. Király Józsefné elhunyt városunk
ban több uri családot borított gyászba.

* **Magyar kenyér — német szó** Kül-
földi cég, ha magyar emberrel vagy ma-
gyar hatósággal óhajtt üzletet kötni, ma-
gyar levelet ír. Micsoda jó madár lehet
az a hazai kereskedő, a ki Budapestről
német címzésű német árjegyzéket küld
Debrecenbe, amikor innen jó magyar
cipőn akar pénzhez jutni. Eféle csoda
bogár cég lehet a budapesti Piek és
Winter cég, a mely a debreceni városi
kórháznak küldött német címzéssel érte-
lenkedő német árjegyzéket, természetesen
nem Debrecenre, hanem *Debrezin* t írva a
borítékra. A kórház vissza küldte a leve-
let, rájegyezve, hogy *nix dajes*. —
De még ez nem elég büntetés ekkora
vakmerőségnek. Nem ártana az összes
orvosokat, kórházakat és intézeteket fi-
gyelmeztetni, hogy ne vegyenek semmit
olyan budapesti cégtől, a mely német
szóval kér magyar kenyeret.

* **Árverés a vasutnál.** A vasuti ko-
esikban és állomási helyiségekben elha-
gyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák,
kalapok, esernyők, botok, ruha és fehér-
neműek stb. elárverése a debreceni
vasuti állomás podgyász felvételi helyi-
ségében e hónap 30-án délelőtt 9 órakor
lesz. Megjegyezzük, hogy az árverésből
befolyt összeg a városi szegény alapé,
éppen ezekből az árverésre még inkább

felhívjuk az érdeklődők figyelmét. Hogy
mi minden kerül mint elmaradt tárgya
vasutnál árverésre, azt egy pár alább
tréfás sorban im tovább folytatjuk. Egy
legutóbbi árverési hirdetmény jegyzékben
pld. ez áll: 1 diszkard, egy női keztyű,
egy kalap és egy hegedű. Tréfákra és
képzelődésekre hajlandó munkatársunk
ebből azt sütötte ki, hogy fatális hely-
zete lehetett annak a diszkardos urnak,
ki kalap nélkül sietett el abból a kocsi-
ból hol utitársának olyan sokáig hegedülte
el az időt, hogy zavarában az is ott
hagyta a szivecskáját, — azaz pardon.

* **Ifjak zarándoklása Szegedre** Buda-
pestről mintegy 75 egyetemi ifju indult
el gyalog Szegedre, hogy Kossuth szob-
rához zarándokoljanak s azt megkoszo-
ruzzák. Az ifjakat utközben mindenütt
szeretettel fogadta a nép. Monoron, Al-
berti Irsán, Cegléden, Kecskeméten lelkes
ünneplésben volt részük. Több helyen
bandériummal várták őket s mindenütt
hazafias tüntetésekre adott alkalmat az
ifjak átvonulása. Szegedre ma érkeznek
meg. A szegedi polgárság előkészületeket
tet, hogy az ifjakat lelkes vendégszere-
tettel fogadja.

* **Huznak a vadludak.** Amikor elül a
város lármája estenden s künn járunk
valahol a leveleiket hullajtó fák alatt,
hangokat hallunk a magasságból. —
Gá-gá-gá tör alá a sötétségbe borult ég-
ből. A vad ludak beszélnek. Olyan szép
és megkapó, mikor a sötétben jeit ad-
nak egymásnak ezek a V betűben huzó
állatok és az örök egyenlőséget hirdelve,
szelid, érthetetlen szavakat közölnek egy-
mással. Ki tudja, mit? . . . Talán kö-
szönti egyik a másikat. Talán szerencsét
kíván utravalóul. Talán hívja messze
messze, uj, szebb hazába. Ahol jobb lesz.
Tavasz nyílik és pázsit zsendül a pata-
kok partjain. A vadászbán pedig odakint
a sárguló mezőkön, viznek partján föl-
csillan a reménység szikrája: láthat
Jól tudja, hogy a nagyobb golyóbis sem
ér olyan messze, de ha föl is ér, nem
képes a lud mellének és hasának vastag
tollmezőn áthatolni — mégis fölkapja a
fegyvert és lö a hangok irányába, az
ékalakban uszó vándorlók felé. Mert a
vak is talál garast és a göbees bolond-
jában beletévedhet a szárnyesontba, a
nyakba, vagy a fejbe, aztán jön nagy
zuhanással lefelé a vakul ejtett zsák-
mány. A ludak huzása időváltozást je-
lent. Ezt jóval előbb megérik és ilyen-
kor feltűnően nyugtalanok. Jönnek, men-
nek és folyton beszélnek, gágároznak.
Parasztember hallgatja s ha északról
jönnek, azt mondja:

— Hideg lesz.

Déli huzásra pedig fölvidul az arca:

— Hál' Istennek, megenyhül az
idő . . .

* **Kettős eljegyzés.** Nem mindenna-
pos és ritkán előforduló érdekes eljegy-
zés fog ma városunkban megtörténni. —
Két férfi testvér jegyzi el ugyanis egy
családnak 2 leányát. A két leendő s ér-
dekes ifju pár egyike Király Ferenc rend-
őrségi irattárnok, ki Csobán Juliska kis-
asszonyt, — a másik Király János rend-
őri irodatiszt a ki Csobán Mariska kis-
asszonyt fogja a mai napon eljegyezni
Csobán István helybeli földbirtokos, az
römapa házában.

* **Féláru vasuti jegyek.** A féláru va-
suti jegy váltására jogosító arcképes évi
igazolványok az 1904. évre idejekorán
leendő érvényesítésük végett a magyar
kir. féláru vasutak igazgatóságához (VIII

ker. Andrassy ut 73-75. sz.) már f. évi október hó 20 tól kezdődőleg beküldhetőek, azok az igényjogosultak pedig, kik a f. évben ily igazolvány birtokában nincsenek, de ilyent az 1904. évre váltani kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyan csak a fenti időponttól kezdve kérelmezhetik. Nehogy tehát az igazolványok érvényesítése, illetve az újak szállítása körül késedelem merüljön fel, figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az érvényesítés kieszárlását, illetve az új igazolványok kiállítását az előirt módon mielőbb kérelmezzék. A nyugdíjasok lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt, hogy díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, folyamodványaikon igazolatni tartoznak.

* **Házasság.** Turai Miklós október 25-én délután 3 órakor tartja esküvőjét Scheer Margit kisasszonnyal.

* **Hogyan élhetünk sokáig.** A hosszú élet titka a legnagyobb titok, mert az se árulhatja el, aki maga száz esztendőig él. Pedig ezt a titkot nagyon érdemes volna az emberiség közös kincsévé tenni, a British Medical Association külön bizottságot is küldött ki, annak a tanulmányozására: mi az, ami az ember életét ama bizonyos végső határig meghosszabbítja. A régi jó idők amugy is meglehetősen kétes jószágának a rovására azt már megállapították, hogy az emberi élet átlagos tartama az utolsó évszázadok folyamán jelentősen megovekedett. A középkorban az élet teljessége idejének a harmincöt esztendőst kort tartották, Dante is azt mondja, hogy a harmincöt esztendőst ember immár fönt van a csúson, ahonnan az út már csak lefelé vezet. Montaigne is csak azt írta: harmincöt esztendőst, ez a fiatalság éjjélje és az öregség hajnalja. Ma a harminchat esztendőst embert se tartjuk többé öregnek, még a negyvenhat éveset sem. A csúcs, ahonnan az út már csak lefelé vezet, ma az ötven esztendőst, az öregség hajnala pedig a hatvan év. Azokból az adatokból, amelyeket a bizottság a kiválóan nagy kort ért emberekből összegyűjtött, kiderül, hogy ezek között több volt a vézna és alacsony termetű mint a kövér és szálás ember, többnyire kis életűek olyanok, akik husnál a tejet, a tojást, a főzeléket jobban szeretik, szeszest itallal egyáltalán nem, vagy csak mértékkel élnek. Annyi bizonyos, hogy a gond, a lelki törődés, a bánat nagyon vénsíti az embert és a szervezetére körülbelül olyan hatással van, mint — a sok pálinkaivás. A hosszú élet óvatossági törvényeit azonban nem lehet megállapítani. Anglia legöregebb embere például, a százötvenkét esztendőst Pear Tsmás, egész életében át híres evő volt és az étvágya máig is kifogástalan.

* **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal a következők halálát jelenti: Laucsek Kálmán ev. ref. 27 éves, Radócz József r. k. 5 éves, Ribári József ev. ref. 80 éves, özv. Király Józsefné ev. ref. 69 éves, Major István ev. ref. 8 hónapos, Katz Márton izr. 70 éves.

* **Halálos végű szerencsétlenség.** Megírtuk, hogy Tóth József és Radna József két 6 éves kis fiúcska Felső Józsnán, a Hartstein féle tanyán gyufával való játékok közben egy csomó száraz tengeri görét meggyújtottak s az így támadt tüztől rettenetes módon összeégtek. — A két szerencsétlenül járt gyermeket rögtön a debreceni kórházba szállították gyógykezelés végett, hol azonban

mindkét szerencsétlen gyermek tegnap nagy kinok között meghalt.

* **A szőlők seregélyei.** Az éró szőlő legveszedelmesebb rémei tudvalevőleg a seregélyek, kikhez aztán szőlőérés idején nagy számban csatlakoznak a mükedvelő seregélyek, kik nem annyira a levegőn, mint inkább a szőlő garádon át jutnak a szőlős kertekbe. Ilyen seregélyeket csiptek el tegnap Kis Antal, Tibi L., Szappanos Gyula és Juhász János személyében, kik a várad utcai szőlőtelepet alaposan megdézsmálván, zsákmányukat épen eladni akarták.

* **Elgázolt kerékpáros.** Grosz Ferenc cipészmeister tegnap délután fél 6 óra tájt vígan kerékpározott a piac utcán. Hogy a járó kalókat itt ott figyelmessé tegye karikázásáról, természetesen közbe közbe csengetett is. A csengetéstől azonban egy új bort szállító kocsis lovai megbokrosodtak s Groszt elgázolták, ki az egyik lábán szenvedett súlyosabb sérülést. Groszt sérülésével lakásán ápolják.

* **Drága ételek.** Ma is vannak drága vendéglők és azokban drága étlapok, de hogy micsoda tékozlást lehet véghezvinni a konyhában, az kitűnik régi francia szakácskönyvekből, melyek szerint egész vagyonba kerül egynémely fogások elkészítése. Ilyen pl. a nyáron süttött vad disznó a la Mercier, melyet sütés közben 60 üveg legfinomabb pozsgóval kell lelocsolni. A Cuisinier Royal több olyan ételt sorol fel, melyeknek az ára igazán fejedelmi. Ilyen pl. a tojás kacsaszencsiá val. Az eszencia tizenkét kacsának a ki csurgó leve, fűszerezve, ezzel kell tizenöt tojást lelocsolni. Tehát majdnem minden tojáshoz egy egész kacska és ez csak előétel, csak épen egy falat, étvágygerjesztőnek. Egy másik étel címe — olajbogyó madárházban. Csak egy olajbogyó kell hozzá, de számtalan madár. Az olajbogyót egy kis madárba, ezt egy nagyobb dugják és így tovább, míg a végső legnagyobb madár 15-20 madarat rejt magában és akkor fűszerezett lében egy fazékban 24 óráig főzik. Aztán kivesszik és feltálalják az — olajbogyót. Az ilyen bogynak a darabja elkészítve 15 Lajos aranyba került. Még drágább volt az a rátotta, melylyel Soubise hercege XV. Lajost vendégléte meg. Összesen csak egy pár fécán és fogolytojás, egypár potyka teje és egypár kakas taréja kell hozzá, de 25 Lajos aranyba került. — Drillat Savarin, a nagy gourmand, egyéb ként ennél még különb és drágább ételeket is tudott kieszelni.

* **Betörő csavargó.** Borbély Imre kabai lakos tegnap ugyan kellemetlen meglepetésre virradt házába ugyanis ismeretlen tettes betört s amugy is csekélyke ingóságának nagy részét elemezte. A szegény ember panaszára a csendőrség nyomozni kezdett s a tettest Makula Antal csavargó személyében ki nyomozta és letartóztatta. A betörő csavargó a kir. járásbiróság elé kerül.

* **A lámpás megkerült.** A nyulasi órház vasuti őrnökének mintegy 2 héttel ezelőtt ellopták hivatala legfőbb eszközét a jelző lámpását. A szegény őrt ezzel bizony nagy csapás érte, mert a nyulasi órháznál bizony egyhamar nem tudta pótolni hivatali veszteségét. Jelentést tett tehát káráról a csendőrségnek, kik a tolvajt tegnap Sári Imre alsó józsnai lakos személyében kinyomozták. Sári eléggé megbélyegzett ember, ismert orvadász és fátolvaj, a mi ugyan a nyulasi bakternek most nagyon is mellékes mert most neki a főöröme a megkerült lámpás.

* **Felhívás a nagyérdemű hölgyközönséghez!** Nem kevés gondot okoz rend szerint a közelgő őszi és téli időny közeledtével a hölgyeknek a saját, esetleg leány gyermekeiknek a felöltők beszerzése, hogy azok a divatnak megfelelőek, célszerűek, jók legyenek és mind annak dacára kevésbe kerüljenek. Tíz éve már, hogy a debreceni piacon üzletem van és minden időny előtt rendszeres bevásárlási utamat megszoktam tenni, de soha olyan változatos divatot nem tapasztaltam, mint az idén. Oly sok variációja van a női confectionnak, hogy az a kereskedő, ki szükségletét — mint rendszeren szokás — utazóktól előre megrendelte, raktárát nem rendezhette be a mostani divatnak megfelelőleg. Én szerencsésnek mondhatom magamat, mert csak röviddel ezelőtt voltam személyesen bevásárolni és teljesen eltérő dolgokra találtam, mint csak ezelőtt egy hóval is voltak, úgy hogy a kinek a mostani divatnak megfelelő női, leány vagy gyermek felöltőre van szüksége, az ne mulassza el saját érdekében felkeresni Debrecen legnagyobb női felöltő áruházát és megfog győződni, hogy nálam oly nagy választékot fog találni női confectionban, hogy bármelyik fővárosi nagykereskedővel versenyezhetek. A kiszolgálás saját felügyeletem alatt történik, s így minden vevő a legjobb árut kaphatja a legszolidabb árák mellett. Tisztelettel Rózsa Lajos Kistemplom-bazár.

* **Rövid hírek.** Nőgyógyász. Hágában a törvényszék tárgyalásán e hó 8-án egy bájos fiatal kisasszony: dr. Van Dorjs ügyvédnek védelmezte egy lopással vádolt hűlye fiút. Arról nem szól a hír, hogy milyen sikerrel. — Ritka szőlőtő. Bartha Pál oroszlámosi lakos szőlőjében egy szőlőtőke egyik két éves vesszeje egyik hajtásán fehér, a másikon fekete fűrtöt termelt. — A paraszt ló sikere. A bács megyei gazdasági egyesület lóversenyén Zomborban Dobó Miklós szegedi lovas Malácht nevű tanyai lova nyerte el a második díjat. — A béres bosszúja. Az Erőműfalvához tartozó Erőmű pusztán Bajbi János béres Schwarz Jakab ispánt aki szigorubbant bánt vele, mint a többivel, ölmombos ostornyelével úgy fejbevágtta, hogy hamarosan meghalt. — Olcsóbb lesz a petroleum, nem drágább mert a gyárosok kartell kötését a trioszi finomító megüsitotta, a szabad verseny folytán pedig előreláthatólag az ár csökkenését eredményezi.

* **A jótékony nőegylet által létesített szövőipar tanfolyamra tanuló növendékek ismételtén fölvetetnek.** A féléves tanfolyam u. i. most veszi kezdetét ismételtén. A múlt félévben tanfolyamunkra járt tanulók már teljes gyakorlatot nyerték a járt dolgoznak, megkeresve kitartó szorgalom mellett 35-40 koronát havonként. Kérjük azért mind azokat, a kik szeretnének biztos keresetforráshoz jutni, ragadják meg az alkalmat és iratkozzanak be a szövőipar tanfolyamra. Itt alkalmuk nyílik teljesen díj nélkül elsajátítani egy különösen a nőkre nézve fontos és könnyű iparágat és alkalmat nyújt a nőnek arra, hogy családját körében dolgozva, hozzájáruljon a megélhetés nehézségeinek leküzdéséhez.

Jelentkezni lehet a Stefánia Árvaháznál e hó folyamán d. e. 8-12 óráig, d. u. 2-6 óráig mindazoknak, kik 14-ik élet évüket betöltötték, sőt férjes nők is, csak kifogástalan előélet és ugyan olyan magaviselet kívánatik meg, erre igen nagy gond van fordítva. Az elnökség.

Kaiser Salamon Debrecen, Hatvan-utca 2. szám. Részletfizetésre minden

áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, uri, női divatárak, fehérművek, férfi, fiú és leányruhák, tükör és képek raktára.

x **A tifusz járvány ellen** legbiztosabban óvakodhatunk, ha avasujfalus Oroszlánvizet iszunk. Orvosok bizonyítják, hogy az Oroszlán savanyúviz minden bacillus től menten tartja az emberi szervezetet. Az Oroszlánviz a legolcsóbb savanyúviz. Egy üveg ára 6 kr. Kapható egyedül a Schwartz-féle dohánytőzsdében Piac-utca 29. a városházával szemben.

* **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk, hogy szinehagyott avagy elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett Konez Józsefnél festessék és tisztítsák. Főútlelet Batthányi u. 2. sz. a. Műhely vár u. 7. sz. zenede során.

x **Az előkelő férfivilág figyelmébe** ajánljuk *Fekete Jakab kalap és férfi divatárú különlegességeinek üzletét, főtér kistemplom mellett* kifogástalan szabású férfi ingek. Nagy választék angol olasz és Pichler féle sport kalapokból valamint feltűnő szép nyakkendő ujdonságok, olcsó szolid szabott árak.

x **Ingyen arcképek.** Érdekes ujitást hozott be Kiss Lajos kereskedő, kinek a Bikával szemben van dusan berendezett női divat üzlete, ugyanis minden vevő ki nála 10 forint értékű árut vásárol egy finom kivitelű életnagyságu arcképet kap ajándékként, mely a vevő által átadott kép nagyjított hű másolata lesz. A képek a kirakatban megtekinthetők.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zene-kara játszik.

A válság.

Saját tudósítónktól.

Budapest okt. 16.

A szabadelvűpártban ma délből ismét lázas izgalomban lesték a bécsi híreket. Vajjon történik-e döntés ma és ha igen, kit biz meg a király a kabinet alakításával? Ezek a kérdések foglalkoztatták a nagyszámban egybegyűlt képviselőket. Végre a délutáni órákban arról értesültek, hogy a király ma Héderváryt és Andrásyt azután Tiszát és Lukácsot fogadta, de még nem állapodott meg és a döntést hétfőre halasztotta.

A szabadelvűpártiakat némileg elkedvetlenítette az a hír, hogy a megoldás ismét elhúzódott, de mert annak okát csupán abban látják, hogy a király két napon át szombaton és vasárnap a belga királylyal lesz elfoglalva, biznak abban, hogy a válság mégis kedvező elintézését nyer és Lukács László vagy Andrásy lesz az új miniszterelnök.

Ezt a két nevet azért tolják előtérbe, mert ezek a békét jelentik, Tisza István gróf ellen sem volna kifogásuk, azonban Tiszára más hivatás vár. Tisza veresposztó volna az ellenzék szemében és a gyűlölködést meg akarják előzni. Egyébként szó sincs arról, mintha Tisza az erőszakhoz akarna nyulni. Sőt ellenkezőleg, a főlörekvése épen az, hogy a parlamentarizmust a maga teljes épségében fenntartsa.

A képviselők különben ma délből pártkülönbség nélkül nagy csoportban sétáltak a Kossuth Lajos utcán. — Ott folytattak élénk feltűnést keltve, heves eszmecsere a mai események ielett. A szabadelvűpártiak közül Szentiványi Árpád, Sándor Pál, Bolgár Ferenc, Szuszlovsky Valér, Papp Géza és mások, a függetlenségek közül Rátkay László, Szatmáry bá, Bakonyi Samu, Leszkay András, Sebess Dénes, és a néppártiak közül Rakovszky István, Kaas Ivor br. és Zboray Miklós találkoztak a Kossuth Lajos utca közepén és az ellenzékiek azt tudakolták, hogy mit szólnának a szabadelvűek Tiszához? A felelet az volt, hogy mindaddig támogatják, a mig Tisza az erőszakhoz nem nyul.

Az ellenzékiet különben rendkívül elkedvetleníti ez a sok folytonos halogatás és elodázás, és el vannak keseredve a bécsi s illetve osztrák tanácsadók ellen, a kiket okolnak azért, hogy a magyarországi válság oly hosszú ideig tart.

Kihallgatások a királynál.

Bécs, okt. 16. Khuen Héderváry Károly grófot a ki tegnap este Lukács Lászlóval együtt hosszabb ideig értekezett Andrásy Gyula gróffal és Tisza István gróffal, ma délelőt 10 órakor ő Felsőge egy óra hosszat tartó kihallgatáson fogadta, a melyben Héderváry, Andrásy és Tisza grófok által leendő előterjesztésekről tájékoztatta a koronát.

Ezután Lukács László pénzügyminiszter hivatott meg kihallgatásra, a ki délutáni fél 2 órakor jelent meg ő Felsőgenél. Időközben Andrásy Gyula grófot, majd Tisza István grófot fogadta a király kihallgatáson.

Holnap és holnapután ő Felsőge a belga király fogadással lévén elfoglalva, e napokon a magyar válság dolgában aligha lesznek kihallgatások.

Bécs, okt. 16. A király először Héderváryt, utána Andrásyt, ezután Tiszát, végül Lukácsot fogadta. Döntés azonban nem történt. A kihallgatáson megjelentek szerint a király hétfőn minden valószínűség szerint dönteni fog.

Budapest, okt. 16. Az összes pártokat mélyen lesújtotta az a hír, hogy a válság megoldása ismét elhalasztódott. A magyar nemzet semmi esetre sem érdemli meg azt az eljárást, melyben most része van. — Általános elkedvetlenedést kelt, hogy Körber osztrák miniszterelnök állandóan beleszól a magyar válság ügyeibe s csaknem csaknem minden magyar államférfi kihallgatása után ő következik. A szabadelvűpártban a hangulat nagyon nyomott, — sőt többen legerősebb ki fakadásokkal fejezik ki elkeseredésüket.

Bécs, okt. 16. Andrásy Gyula háromnegyed óráig, Tisza István egy óra hosszat volt a királynál. Mindketten informálták a királyt a helyzetről. Tisza ezenkívül a kilences bizottság katonai programját ismertette. Tisza azzal a be nyomással távozott, hogy a király nem fog elzárkózni e program elől.

Lukács László másfél óráig volt a királynál. Ő felsége — elterjedt hírek szerint elfogadta Lukács előterjesztését és megbizta Lukácsot, hogy indítsa meg a tárgyalásokat a parlament összes tényezőivel a béke helyreállítása céljából. — Ha ezek a tárgyalások eredményre vezetnek Lukács megkapja a formális megbizást a miniszterelnökségre s kormányalakításra.

Délután valamennyi államférfi visszatért Budapestre. — Héderváryt és Lukácsot a király hétfőre újból meghívta. Andrásyról és Tiszáról még nem történt újabb rendelkezés.

TÁVIRATOK.

A józsefköruti halálos tűz.

Budapest, okt. 16. Holnap temetik el azt a három áldozatot, Pál Jozsefnét, Abt Etelt és Farkas Ilonát, a kiket a művirágok közt támadt tűz megölt. A Schneider Dávid művirág készítő telepén megejtett tűzvizsgálat oly felháborító adatokat derített ki a tulajdonosról, hogy a rendőrség bünyenyítő vizsgálatot indított Schneider ellen, a ki kapzsiságból valószínűleg tüzfészekké tette telepét, melyen a leggyulékonyabb anyagok közé lében robbanó szereket tartott. Martus József főpolgármester elrendelte, hogy a főváros összes üzleteit, áruházait és ipartelepeit a legszigorúbban megvizsgálják.

Gabona tőzsde.

Budapest, okt. 16. Buzakínalat mérsékelte, vételkedv javult. Nyugodt irányzat mellett 50,000 métermázsa került forgalomba változatlan árákon. Egyéb gabonafélék változatlanok. Idő: szép.

Buza októberre	7.63—64
„ novemberre	7.69—70
Rozs októberre	6.23—24
„ novemberre	6.45—46
Zab októberre	5.33—34

Regénycsarnok.

A tejtestvér.

Harmadik rész.

(Folytatás.)

Nem vagyok azonban ellensége a hitnek, azok közé tartozom, a kik nem tagadják az Istent és tiszteletteljesen meghajolnak a megismerhetetlen előtt.

A fiatal pap nagyot sóhajtott és egy pernyi kínos csend állott be.

A fiatal ember, hogy további vitát kikerülje, más tárgyra akarta terelni a beszélgetést és a mint tekintete a könyvekkel teli polcokra esett, így szólt:

— Tisztelendő urnak, ugy látszik, nagyon szép könyvtára van.

— Oh, — felelt a fiatal pap — az én könyvtáram nem fogja önt érdekelni. Csupa vallásos könyv van benne.

— Ön téved, tisztelendő uram. Sőt ellenkezőleg, már régóta óhajtok megismerkedni a görög egyházi írók műveivel és ha nem veszi szerénytelenségnek, nagyon kérem, legyen oly szives és kölcsönözze nekem ezeket.

Legujabban ugyanis nagyban kezdett érdeklődni az egyetemi ifjúság a társadalmi és vallásos kérdések iránt és Savinien előre örvendett annak, hogy milyen feltűnést fog kelteni a pajtásai körében, ha majd „a szocializmusról fog nekik értekezni a kezdetleges keresztény egyházban.“

Azonfelül pedig az az engedély alkalmat nyújtana neki arra, hogy Vita linat minél gyakrabban vizontlássza.

— Igen is, — folytatta Savinien válaszul arra a szemmel látható meglepetésre, mely az abbé arcán tükröződött.

— Nagyon keveset tudok a kereszténység első századainak történetéből és szeretném eredeti forrásműveket tanulmányozni.

(Folyt. köv.)

VAROSI SZÍNHÁZ.

Okt. 17-én, szombaton C. bérlet.
harmadszor

Éjjeli menedékhely.

Jelenetek a mélységből. Irta: Gorkij M.

A Varga-kertben

haszonbérbe adó majorsági föld 40 holdnál nagyobb, lakással; ugyanott egy nagy kerthez feles kerítés kerestetik. Felvilágosítást ad a

DEBRECENI IPAR-
ÉS KERESKEDELMI-BANK

ügyvezető-igazgatója.

Uj tűzifa raktár.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **gyermek-menház mellett, a lóvasut telepén** új tűzifa raktárt rendeztem be, a hol állandóan a legjobb minőségű tűzifát árusítok.

■ ■ A pontos ölezésért ■ ■
■ ■ felelősséget vállalok. ■ ■

Ugyanott vágott tűzifa is minden időben jutányosan kapható.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

özv. Pollák Edéné.

MENYASSZONYI
KELENGYE
kiállítás.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

ujonnan berendezett

áruházukban,

Kistemplombazár.

Thierry A. gyógyszerész. Cso da-Bal z s a m a.

A legjobb házi gyógyszer étvágy zavaroknál, gyengeség, rossz érzés ellen, enyhíti a köhögést, nyálkát feloldja, tisztítja. 12.

kis vagy 6 kettős üvegben franko 4 korona: Kapható:

Thierry A. gyógyszerésznél.
Pregradabei Rohitsch—Sauerbrun.

— Valódi csakis a mellékelt jegy mellett. —

Utazásoknál ez a szer okvetlen szükséges.

Főraktár Budapestén TÖRÖK J. gyógyszerésznél, Zágrábban MITTELBACH.
A. gyógyszerésznél, Bécsben. BRADY C. gyógyszerésznél. A

Uj bodega.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy

Első debreceni bodega

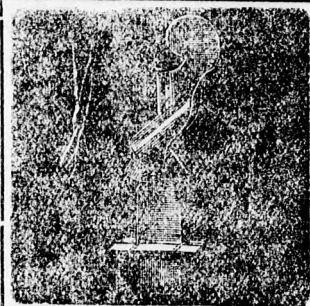
cimmal Kossuth-utca 6. szám alatt, közvetlenül a színház mellett, új bodegát nyitottam, a melyet költséget nem kimélve fényesen rendeztem be.

Uj üzletemben egész napon át színház után és éjjel is mindig **hideg felvágottak, csemegék, különféle italok** pontos kiszolgálás és mérsékelt árak mellett állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Szives pártfogást kér:

A tulajdonos.

Nincs többé szobafüst!
Minden kéményt megjavít

a John-féle szab.
kémény-toldó

Egyedárusítás:

Lukács Vilmosnál

Debrecen, Hatvani utca 5. sz.

150,000 darab forgalomban.

1. Oldal és oldalment

UJ VÁLLALAT!

Van szerencsénk a nagy-
érdemű közönség becses
tudomására hozni, hogy — **vizvezeték,
légszesz,**

fürdőberendezés, closetek, csatornázás, szivattyúk, lég- és gázmotorok felszereléseit és bádógos műhelyt rendeztünk be. o o o

Elvállalunk minden e szakmába vágó új berendezéseket szakértelmű kivitelben, jótállás mellett. Elfogadunk javításokat és átalakításokat.

A n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel kérve:

Péterfia-utca 19. szám.

Máthé és Ladányi,
vállalkozók.

Telefon szám 321.

Magy. kir. államvasutak.

155986—903 szám.

Hirdetmény.**Félaru vasuti jegy váltására jogosító arczképes évi igazolványok érvényesítése az 1904 évre**

A telaru vasuti jegy váltására jogosító arczképes évi igazolványok az 1904 évre idejekorán leendő érvényesítésük végett a magyar királyi államvasutak igazgatóságához (VI. ker. Andrássy ut 73—75 sz.) már f. évi október hó 20-ától kezdődőleg beküldhetők azok az igény jogosultak pedig, kik a f. év. ben ily igazolvány birtokába nincsenek de ilyet az 1904 évre váltan kívának az igazolvány kiállítását ugyancsak a fenti időponttól kezdve kérelmezhetik.

Nehogy tehát az igazolványok érvényesítése, illetve az újak kiállítása körül késedelem merüljön fel: figyelmeztetjük az érdekelteket hogy az érvényesítés kieszközlését, illetve az új igazolványok kiállítását az előirt módon mielőbb kéremermezzék.

A nyugdíjasok lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt hogy díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, folyamodványaikra igazoltatni tartoznak.

Budapest 1903 október hóban

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magyar királyi államvasutak.

149.363 szám.

D. 903

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a Bánréve állomáson létesítendő új felvételi épület előállításához szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magasépítmenyi ügyosztályában (VI. kerület, Teréz-körút 56. szám III-ik emelet 14 ajtó) és Miskolcon a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezető tőségének pályafentartási és építési ügyosztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1903. évi november hó 10. éni déli 12 óráig nyújtandók be a fenti igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Budapest, VI. kerület Teréz-körút 56. szám II. emelet, 10. ajtó.) Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve, a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a Bánréve állomáson létesítendő új felvételi épület munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi november hó 9-én, déli 12 óráig, 3300 korona, azaz: Háromezerháromszáz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI. kerület, Andrássy-ut 75. szám, földszint) akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letét-jegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak de, névértéken felül számításba nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénynyel adandók fel.

Budapest, 1903 október hóban

Az igazgatóság.**Csemege szőlő!**

Fehér Chasselás kilogrammonként 12 krért kapható a

Szőlő és Bortermelő Szövetkezetnél.**Simonffy-utca városi bérház.**

Ugyanott felkötni való válogatott Bakar szőlő megrendelhető 1 kiló 20 krajcárért.

Debrecen, Piac-utca 49.

postával szemben.

Altalánoson elismert legjobb bevásárlási hely férfi-, fiu- és gyermek ruhákban.

NEUMANN M. magyarország legnagyobb ruhaháza, cs. és királyi udvari szállító.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.